

SÈRIE 5

L'examen consta de dues opcions diferenciades, cadascuna amb un text i cinc preguntes sobre el text. Les preguntes de cada opció tenen una estructura molt semblant. Hi ha, òbviament, multitud de maneres correctes de respondre-les. Les pautes que figuren a continuació pretenen unificar al màxim possible la correcció d'exàmens que es presten a solucions molt diferents. Res no pot substituir, però, l'exercici de sentit comú que requereix la decisió del corrector sobre si, i en quin grau, una resposta s'ajusta o no als principis generals que s'enuncien a continuació.

El paper de la precisió, la claredat i la correcció gramatical

En una prova de filosofia, la precisió, la claredat i la correcció gramatical són òbviament fonamentals. Els correctors hauran d'evitar, però, fer-ne una avaluació autònoma: aquests trets no poden ser avaluats independentment del contingut. Si la resposta no s'adequa en absolut al que es demana, aleshores la claredat, la precisió i la correcció gramatical no hi afegixen cap valor. Això no vol dir que no hagin d'afectar la qualificació. Respecte al grau de precisió: aquest és part intrínseca del contingut que es vol expressar. Respecte a la claredat i la correcció gramatical, el criteri que s'haurà d'utilitzar és que, en la mesura que siguin deficientes, afecten negativament el contingut que de fet s'expressa, i, per això mateix i en aquesta mesura, han d'afectar la qualificació.

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostrï que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les següents idees:

- (i) Haver considerat què portaria a fundar una ciutat ha permès arribar a trobar què és la justícia.
- (ii) En el cas de la ciutat, la justícia consistia en que cadascú fes allò que correspon a la seva naturalesa
- (iii) La justícia en un individu és això mateix, però aplicat a les diferent parts de l'ànima: per a que un individu sigui just cal que cada part de l'ànima dugui a terme el que li és propi, i que aquestes parts estiguin en harmonia.

Opció B) L'alumne assolirà la màxima puntuació si connecta, amb una mínima correcció les 3 idees bàsiques següents (que pot expressar, és clar, de moltes maneres diferents):

- (i) Els plaers que són propis de l'exercici de les capacitats intel·lectuals humanes són d'una qualitat superior als plaers que compartim amb altres animals.
- (ii) Mill afirma que el principi de l'utilitarisme és compatible amb que es mantingui que hi ha plaers de diferents qualitats.
- (iii) Allò que permet establir que un plaer és de qualitat superior a un altre és que aquells que els coneixen tots dos, prefereixen el primer a qualsevol quantitat del segon.

- L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és tractar d'una forma o altra les idees que s'indiquen.

- En aquesta pregunta l'estudiant ha de mostrar que ha entès el que diu el text. Per això, per aprovar la pregunta l'estudiant no es pot limitar només a copiar el text o només a parafrasejar simplement algunes frases del text sense mostrar cap comprensió.

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què mostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

- a) «la seva pròpia casa»: en ell mateix, en la seva ànima
- b) «ànima»: la part immaterial d'una persona

Opció B)

- a) «apetits animals»: Els desitjos que tenen els animals que provenen de diferents necessitats biològiques, com ara la inclinació a veure, menjar, o reproduir-se.
- b) «felicitat»: plaer i absència de dolor

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per a entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per a fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre el que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- (i) L'estratègia argumentativa de Plató que vol esbrinar què és la justícia fixant-se primer en quan una societat és justa i, a partir d'aquí, establir quan és just un individu.
- (ii) Descripció de les tres classes de la ciutat, i de les virtuts associades a cadascuna
- (iii) La ciutat és justa si cadascuna de les classes fa allò que li és propi
- (iv) Descripció de les tres parts de l'ànima i de les virtuts associades a cadascuna d'aquestes parts.
- (v) Hi ha una analogia directa entre allò que fa justa una ciutat i allò que fa just un individu: un individu és just si cadascuna de les tres parts de l'ànima fa allò que li és propi i, en particular, si la part racional regeix les altres.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

- (i) Què diu el principi utilitarista. Característiques de la proposta utilitarista (cal maximitzar la felicitat general no sols la de qui fa l'acció; s'avaluen les accions, no les intencions de qui les fa; etc.)
- (ii) La felicitat com a plaer i absència de dolor
- (iii) La distinció entre plaers d'ordre superior /ordre inferior. La noció de "jutges competents".
- (iv) La justificació que hi ha plaers de diferent ordre (que es dona en bona part en el mateix text de l'examen)

Quarta pregunta

Comparar o relacionar un concepte o idea del text amb un altre. (2 punts)

S'ha de tenir en compte:

- a) La identificació adequada i precisa de les dues concepcions que s'han de comparar.
- b) El contrast pertinent dels dos termes de la comparació.

En qualsevol cas: **l'alumne és lliure de triar fer una caracterització de les dues concepcions de manera prèvia i independentment de la comparació i després establir la comparació, o fer la caracterització de les dues postures de forma implícita en termes de les diferències mútues. També pot escollir fer una caracterització prèvia d'una de les dues concepcions –qualsevol d'elles- i descriure l'altra per contrast.** Per tant, l'enunciat exacte de la pregunta s'ha d'entendre que no posa restriccions a aquesta llibertat en la resposta.

Cinquena pregunta

Consideració raonada de l'estudiant a favor o en contra d'una tesi. (2 punts)

En aquesta pregunta l'estudiant ha d'intentar justificar la seva postura a favor o en contra de la tesi tot fent-ne una valoració personal (la resposta de l'estudiant pot també, és clar, consistir en explicar, de forma raonada, perquè de fet no està ni a favor ni en contra de la tesi).

Es tracta que l'estudiant faci l'esforç d'**argumentar** d'una **forma personal, clara i coherent** a favor o en contra de la tesi.

D'altra banda, l'acord del corrector amb la tesi defensada no pot tenir-se en compte, ni tampoc el fet que l'alumne ignori arguments històricament importants.

Caldrà valorar, doncs,

(a) El grau de comprensió que es demostrï de la tesi a discutir

(b) La coherència de les raons que l'estudiant doni ja sigui a favor o en contra de la tesi, i la claredat de la seva exposició.

En referència a l'opció (B): en aquesta pregunta 5 cal que l'alumne argumenti de forma personal i doni les seves pròpies raons a favor o en contra d'una tesi. En el cas concret de la tesi que s'ha d'avaluar en l'opció (B) es tracta d'una tesi que Mill mateix defensa en el text. Per aquest motiu és segurament més probable que en altres casos que hi hagi alumnes que decideixin mostrar-se d'acord amb l'afirmació i que usin, del tot o en part, arguments o consideracions que usa el propi Mill. Que estiguin del tot d'acord amb Mill no ha d'impedir, és clar, que puguin tenir la màxima puntuació en aquesta pregunta. Ara bé, cal que en la seva resposta no es limitin a repetir el que diu Mill, sinó que ho exposin d'una forma personal que mostri que entenen bé les consideracions o arguments que estan donant, i que se'ls han fet seus.